

Van alles is genoeg, maar wij lijden allemaal gebrek omdat we het niet delen

theatermaker Marjon Moed, de Verdieping 9

WWW.TROUW.NL | 81STE JAARGANG NR 24208 | E-MAIL VIA WWW.TROUW.NL/SERVICE | POSTBUS 859 1000 AW AMSTERDAM | REDACTIE 020-562 9444 | KLANTENSERVICE 088-056 1588 | BEZORGING 088-056 1599

Uit de hand gelopen • De Nationaal Rapporteur Verslavingen noemt de legalisering van online gokken 'desastreus'. Deze donderdag stuurt hij zijn advies naar de overheid.

Beloofde bescherming voor online gokkers is er nooit gekomen

Maurice Timmermans
redactie binnenland

Nationaal Rapporteur Verslavingen Arnt Schellekens maakt zich ernstige zorgen over de groei van de gokmarkt. Het aantal spelers is in de afgelopen jaren flink gestegen, zegt hij, net als het bedrag dat is vergokt. In de maand januari 2022 was dat 90 miljoen euro, een jaar later 124 miljoen, berekende de Kansspelautoriteit. In totaal is in 2022 meer dan een miljard euro verspeeld, door 762.000 volwassenen; een op twintig volwassenen in Nederland.

Schellekens stuurt donderdag een advies met daarin 22 maatregelen die de schade van de legalisering moeten beperken naar het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer. Nationaal Rapporteur Verslavingen is een nieuwe functie die sinds 2022 wordt bekleed door Schellekens, hoogleraar verslaving en psychiatrie.

"We weten niet precies hoeveel mensen in de knel raken", zegt Schellekens, tevens psychiater en behandelaar. "Gokbedrijven weten dat wel. Die registreren hoeveel geld klanten verspelen, hoe lang ze gokken, noem maar op. Het wordt hoog tijd dat ze die cijfers delen met onafhankelijke onderzoekers, zodat we de probleemgokkers beter kunnen beschermen."

Die bescherming was een belangrijk argument vóór de legalisering in 2021. Bedrijven zouden hun klanten tijdig waarschuwen als het uit de hand liep, maar daar is weinig van terechtgekomen, zegt Schellekens. "Een gedwongen gokstop is sinds de legalisering vijftien keer opgelegd. Dat wijst niet op een actief zorgbeleid. Ook kan elke aanbieder zelf bepalen wanneer die een gokstop inlast."

Bindende richtlijn

Dat is onwenselijk en daarom moet er een 'bindende richtlijn zorgplicht' komen, vindt Schellekens. "Daarin staat precies waarop bedrijven in het gedrag moeten letten, wanneer ze moeten ingrijpen en op welke manier. Houden ze zich er niet aan, dan worden ze aansprakelijk gesteld voor de geleden schade en verliezen ze hun vergunning."

De branchevereniging NOGA (Nederlandse Online Gambling Associatie) pleit al langer voor heldere, eenduidige richtlijnen, zegt directeur Peter-Paul de Goeij. "Nu

In het kort

Op de gokmarkt is vorig jaar ruim een miljard euro verspeeld

Voor probleemgokkers is er onvoldoende bescherming

De verslavingsrapporteur pleit voor een verbod van online reclames voor gokken

interpreteert elk bedrijf probleemgedrag anders. We moeten dat strakker reguleren, ook als het gaat om reclames. Bedrijven moesten zich terughoudend opstellen – dat is veel te vaag."

Sinds juli 2022 is ongerichte reclame voor kansspelen verboden in Nederland. "Dat geldt niet voor online reclames gericht op gokkers", zegt Schellekens. "Die blijven grotendeels toegestaan, terwijl die zo schadelijk zijn. Ze verleiden klanten om meer te gokken, wat meestal lukt bij jongeren en bij de meest kwetsbaren. Deze reclames moeten net als in België worden verboden."

De sponsoring van sportclubs door gokbedrijven stopt over twee jaar. De aanbieders koppelen het gokken slim aan het spelelement in de sport, zegt Schellekens. Veel jongvolwassenen zijn daar gevoelig voor; in 2022 vergokten ze samen honderd miljoen euro, vaak aan sportwedenschappen. "Sportclubs zouden zich nu al kunnen afvragen of de sponsoring strookt met hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. In de sport wordt terecht geen reclame gemaakt voor roken en alcohol. Dat zou ook voor gokken moeten gelden."

Maximum bedrag

Schellekens pleit bovendien voor een maximum bedrag dat bijvoorbeeld aan roulette of poker mag worden verspeeld. "In Duitsland ligt dat op duizend euro per maand, en dat geldt voor alle accounts bij verschillende aanbieders samen. Ook zouden we riskante kansspelen, met een korte tijdspanne tussen inzet en uitkomst, zoals online gokkasten, in de ban moeten doen."

Schellekens houdt rekening met een golf van gokkers die binnenkort bij verslavingsinstellingen zullen aankloppen. "Daar is de zorg niet op voorbereid. In Nederland hebben we geen professionele, landelijke richtlijnen over gokverslaving. Die moeten er snel komen."

Een verslaving leidt niet alleen tot schulden, benadrukt Schellekens, maar ook tot depressies en suïcides. "Naar schatting doen elk jaar 647 tot 1021 gokkers een suïcidepoging. Van de 1811 daadwerkelijke suïcides in 2019 bleek gokken in 107 gevallen een rol te spelen."

Gokbedrijven weten hoelang mensen gokken. Ze moeten die cijfers delen.

In de sport is geen reclame voor roken en alcohol. Dat zou ook voor gokken moeten gelden.

Nationaal Rapporteur Verslavingen Arnt Schellekens

nederland 8

Hij kon pas slapen als hij geen geld meer had om te gokken

Ervaar de angst en somberte

Mini-gevecht tegen het klimaatmonster
de Verdieping 10|11

Terug naar Charkiv voor de liefde

Maar Katja kan er niet blijven
de Verdieping 2|3

Zoon gaf geld bijbaan aan zijn moeder

Gedicht ontroert fraudecommissie
nederland 9

ADVERTENTIE

Nog 6 dagen éxtra voordeel!

Vroegboekorting!
Tot 200 p.p.

Rondreizen al vanaf 399,- p.p.

- ✓ Altijd de beste prijs
- ✓ Korting op alle vertrekken in 2024
- ✓ 60 bestemmingen, 500 rondreizen

Groepsreizen | Individuele rondreizen | Familiereizen | Cruises

Bekijk alle rondreizen op nrv.nl/vroegboekorting. Vanafprijs is incl. reserveringskosten, calamiteitenfonds en SGR bijdrage (23,75 p.p.) o.b.v. 2 personen.

nrv
neemt je mee

Lees 's avonds het nieuws van morgen

trouw.nl/nieuwsbrief Trouw

BELGIË € 4,40

€ 3,50
43923

8 710371 004003

De Mos en de VVD buitenspel bij college Den Haag

Coalitie • Na een lange reeks coalities met de VVD krijgt Den Haag een centrumlinks college. De omstreden Richard de Mos mag niet meedoen.

Judith Harmsen
redactie binnenland

Opnieuw krijgt de Partij voor de Dieren er lokaal een bestuurder bij. Nadat in Amersfoort, Arnhem, Groningen en Almere al een wethouder aantrad namens de partij, begint ook in Den Haag binnenkort een Partij voor de Dieren-bestuurder.

Vlak voor de zomer stapte de VVD uit het Haagse college van burgemeester en wethouders. Sindsdien werd gezocht naar een nieuwe coalitie. Inmiddels zijn D66, CDA, GroenLinks, PvdA, Denk en de Partij voor de Dieren eruit, zo schreef formateur en oud-onderwijsminister Arie Slob woensdagochtend aan de gemeenteraad.

De centrumlinkse coalitie is opmerkelijk voor Den Haag, waar de VVD de afgelopen jaren steevast deel uitmaakte van het college en waar ex-PVV'er Richard de Mos al jaren razend populair is.

Maandag volgt een inhoudelijke toelichting op de gemaakte afspraken en dan zullen ook de wethouderskandidaten van de Partij voor de Dieren en Denk worden gepresenteerd. Omdat de andere partijen ook deel uitmaakten van de coalitie die vorig jaar aantrad, hebben zij al eigen wethouders.

Voor Partij voor de Dieren is het een gevoelig moment. Juist de afgelopen weken werd duidelijk dat niet iedereen binnen de actiep partij voorstander is van lokale bestuursverantwoordelijkheid. Het was één van de onderwerpen waarover partijleider Esther Ouwehand in conflict is geraakt met het inmiddels opgestapte partijbestuur.

Ook voor Denk is deelname aan de Haagse coalitie een grote stap. De partij maakte tot nu toe alleen in Rotterdam en Schiedam deel uit van het college. In Rotterdam ver-

trok armoedewethouder Enes Yigit onlangs na felle kritiek op zijn armoedeplannen.

Dat een nieuwe onderhandelingsronde nodig was in Den Haag, heeft alles te maken met de corruptierechtszaak tegen oud-wethouder Richard de Mos, lijsttrekker van de grootste partij van Den Haag. Totdat de recherche in 2019 in het kader van deze zaak een inval deed op het stadhuis, maakte de lokale partij Groep de Mos/Hart voor Den Haag deel uit van het college.

Nadat de Mos en zijn medeverdachten in april van dit jaar werden vrijgesproken van alle verdachtmakingen, wilde de partij dan ook de kans krijgen terug te keren in de coalitie. De VVD, D66, en CDA waren bereid gesprekken aan te gaan, maar partners PvdA en GroenLinks bleven tegen.

Daarop besloot de VVD de steun voor de coalitie in te trekken. De liberalen hoopten zo vermoedelijk alsnog een rechtser college met Groep de Mos/Hart voor De Haag te kunnen formeren. Dat is niet gelukt. De VVD is voor het eerst in tijden in de oppositie beland.

Ook de verkiezingswinnaar Hart voor Den Haag houdt dus een rol buiten het college. D66 en de lo-

De VVD wilde een nog rechtser college maar belandt nu in de oppositie

kale partij konden het niet eens worden, concludeerde Slob al eerder, waardoor een variant met D66, VVD en Hart voor den Haag afviel. Ook andere varianten met De Mos liepen op niets uit.

Nog altijd speelt daarbij de strafzaak mee. Het OM is in hoger beroep gegaan. Tijdens de onderhandelingen zei De Mos dat hij, mocht hij wethouder worden, niet direct zal terugtreden als in dat hoger beroep toch nog een veroordeling volgt. SP en de Partij voor de Dieren vonden dat niet acceptabel.

Verslaving • In een kleine tien jaar vergokte Dennis 150.000 euro online. Van een gokbedrijf heeft hij nooit een seintje gekregen dat hij onverantwoord bezig was.

Dennis kon pas gaan slapen als hij geen geld meer had om te gokken

Maurice Timmermans
redactie binnenland

Dennis is zestien jaar, als hij een tientje inzet en gelijk honderd euro wint. Kicken! Hij kiest steeds voor online roulette, omdat dat lekker snel gaat. Zodra het balletje valt, starten de nieuwe bets. "Het is opwindend, er is geen tijd om na te denken, wat het gevaarlijk maakt."

Na twee maanden zit hij al op vijftig euro per dag. Eerst gokt hij een paar uur, maar dat loopt al snel op tot een uur of acht. Hij speelt met het geld dat hij verdient bij een evenementenbureau in Amsterdam, maar vanaf zijn achttiende loopt het volledig uit de hand.

"Ik gokte 24 uur per dag en sliep pas als ik geen geld meer had. Door dat onregelmatige ritme kreeg ik slaaperlammingen. Dan slaapt je lijf en is je geest wakker. Echt angst-aanjagend, ook omdat het bij mij gepaard ging met hallucinaties, waarin ik duivels zag. Ik heb daar slaaptherapie voor gehad."

Beschermen

Sinds 2021 is online gokken gelegaliseerd, met het argument dat aanbieders gokkers kunnen beschermen die geen maat houden, zoals Dennis. Zijn langste aaneengesloten sessie duurde toen 32 uur. Toch heeft hij nooit een seintje van een gokbedrijf gehad, zegt hij. "Integendeel, je wordt steeds op de hoogte gehouden van bonussen, die je kunt verdienen, van wedstrijden waar je op kunt inzetten. Wel kon je na 2021 zelf een geldlimiet instellen, maar die zette ik gewoon op 5 miljoen."

Geleidelijk raakte hij gevangen in een "koepel", zegt hij. "Ik zag vrienden en familie minder vaak en veranderde ook qua karakter. Ik was van nature extravert, sociaal en zocht mensen op. Nu niet meer. Alles draaide om het gokken. Ook als ik aan het werk was, niemand zag wat ik op m'n telefoon deed."

Het verbergen, liegen en bedriegen gaat hem goed af. "Ik onthield welk verhaal ik tegen wie had opgehangen. Van vrienden en familie leende ik geld om een verkeersboete te betalen of zoiets. Ik heb ook een greep in de kas gedaan van het familiebedrijf van mijn zwager, waar ik vanaf mijn achttiende werk. Allemaal om te overleven, om de verslaving onder de duim te houden." Het dieptepunt is het moment waarop hij geen uitweg meer ziet en

Helaas, uw goklimiet is bereikt

Deze donderdag stuurt de Nationaal Rapporteur Verslavingen een dringend advies over online gokken naar de Tweede Kamer en het demissionaire kabinet. Hoogleraar en psychiater Arnt Schellekens, die de functie vervult, pleit voor een **strenger beleid**.

Gokbedrijven hebben een zorgplicht om gokkers te beschermen, maar die is wat Schellekens betreft nu te vrijblijvend. Er moeten **bindende regels komen** voor alle aanbieders en wie die schendt, verliest zijn vergunning en kan aansprakelijk voor de schade worden gehouden.

In een reactie op het advies laat het ministerie van justitie en veiligheid weten dat ze het voorkomen van verslaving en het aanscherpen van de zorgplicht belangrijk vindt. Op **de voorgestelde sancties**, zoals aansprakelijkheid, gaat het ministerie niet in.

De Kansspelautoriteit (Ksa) wil dat aanbieders adequater optreden als gokkers in de problemen komen, zegt woordvoerder Marloes Derks. Schellekens adviseert ook om een geldlimiet in te stellen, zoals in Duitsland is gebeurd, waar gokkers niet meer dan **duizend euro per maand** mogen verspelen. Daar is René Jansen, de bestuursvoorzitter van de Ksa, ook van gecharmeerd, zegt Derks.

Ook de minister ziet heil in een **speellimiet**, maar alleen in combinatie met andere maatregelen.

De Nationaal Rapporteur oppert ook om riskante kansspelen **te verbieden**. Het ministerie heeft geen plannen om dit op korte termijn in te voeren.

meer dan ooit beseft dat hij is vastgelopen. "Ik was kapot, had geen kracht meer om iedereen voor de gek te houden. En toen kwamen de suïcidale gedachten. Ik heb er nooit serieus werk van gemaakt, maar als het makkelijk had gekund op een van die momenten, dan had ik het gedaan. In een kleine tien jaar heb ik online 150.000 euro vergokt." Dat hij een probleemgokker was, beseftte hij al jaren. Hij is met een Nederlandse organisatie naar Portugal gegaan om af te kicken. "Heel heftig allemaal: trillen, koorts, depressies, weinig slaap. Daarna heb ik mezelf ingeschreven in Cruks (Centraal Register Uitsluiting Kansspelen, red.). Je legt jezelf dan een gokstop op en kunt bij geen enkele aanbieder meer terecht. Maar elk half jaar krijg je de vraag of je de stop wil verlengen of

'Ik was van nature extravert, sociaal en zocht mensen op. Nu niet meer.'

niet. Waarom eigenlijk? Na Portugal was ik deels hersteld, maar die Cruks-vraag bracht bij mij weer de verslaving op gang."

Dennis is nu in behandeling bij Hervitas, een zorginstelling speciaal voor wie kampt met een gok- of gameverslaving. "Wat ik hier waardeer is dat je op zoek gaat naar de achterliggende oorzaak. Mijn vader was uit beeld en mijn moeder leed aan schizofrenie en depressies. Op mijn 16e is ze opgenomen en was ik op mezelf aangewezen. Het heeft me getekend. Ik bouwde een muur om mezelf en sloeg fanatiek aan het gokken om de narigheid niet te voelen."

Dennis heeft een schuld van 15.000 euro, en gokt sinds twee weken niet meer. Maar één ding is hem duidelijk: het zal altijd een kwetsbare plek blijven. "Gokverslaafd ben je voor het leven."

De achternaam van Dennis is bekend bij de hoofdredactie.

Praten over suicide kan anoniem bij 113 Zelfmoordpreventie: chat via www.113.nl, bel 113 of 0800-0113.

Formateur en oud-onderwijsminister Arie Slob. FOTO ANP